

UITVOERINGSPLAN “ZICHT OP THUIS”

REGIO MAASTRICHT-HEUVELLAND

2026

Inhoud

HOOFDSTUK 1 INLEIDING.....	3
Richting	3
Inrichting	3
Verrichting.....	3
Uitvoeringsplan 2026	3
Vervolg en (her)nieuw(d) beleid	4
HOOFDSTUK 2 TOELICHTING BELEIDSPLAN ZICHT OP THUIS EN RESULTATEN UITVOERINGSPLAN 2025	5
2.1 Acties en resultaten 2025	5
HOOFDSTUK 3 ACTIES EN RESULTATEN 2026	7
3.1 (Sturing op) effectieve hulpverlening/ondersteuning.....	7
3.2 Nieuwe aanbesteding Beschermd Thuis	8
3.3 Preventie	8
3.4 Kleinschalige woonruimten.....	10
3.5 Samenwerking.....	12
HOOFDSTUK 4 REGIOBEGROTING 2026.....	14
4.1 Uitvoeringskosten	14
4.2 Toelichting.....	15

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Richting

De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul werken intensief samen op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (Beschermd Thuis). Dit doen we op basis van het huidige beleidsplan 'Zicht op Thuis Regio Maastricht-Heuvelland' en de Centrumregeling 'Beschermd Thuis, Maastricht-Heuvelland 2022 e.v.'

In het beleidsplan Zicht op Thuis is op hoofdlijnen de koers vastgelegd. Deze koers luidt dat er voor "iedereen een thuis" moet zijn en inwoners veel meer thuis of in de nabije omgeving kunnen blijven wonen met behulp van begeleiding in plaats van intramuraal in een instelling. Inwoners kunnen daardoor blijven deelnemen aan de samenleving en structuur behouden in hun dagelijks leven in hun eigen vertrouwde omgeving.

De Centrumregeling (Centrumregeling 'Beschermd Thuis Maastricht-Heuvelland 2022 e.v.') legt vast hoe de gemeenten van 1 juli 2022 tot en met 31 december 2027 samenwerken op het gebied van beleid, toegang en verwerving met betrekking tot Beschermd Thuis.

Inrichting

Naast de Centrumregeling is er een Service Level Agreement Maastricht-Heuvelland 2022. Deze Service Level Agreement Maastricht-Heuvelland is een nadere invulling van de Centrumregeling en in de Service Level Agreement Maastricht-Heuvelland zijn de reguliere taken, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de deelnemende gemeenten en de centrumgemeente vastgelegd. De Service Level Agreement Maastricht-Heuvelland heeft een looptijd van 1 juli 2022 tot 1 januari 2028. Tevens zijn naar aanleiding van het uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen en daarmee uitstel van het nieuwe financiële verdeelmodel, financiële afspraken gemaakt (collegebesluit november 2023). In dit collegebesluit is afgesproken dat alle middelen die bij start van de doordecentralisatie nog in de reserve zitten, worden uitgekeerd aan de centrumgemeente Maastricht.

De projectgroep Zicht op Thuis Maastricht-Heuvelland heeft regie op de besteding van de reserve en in de projectgroep is de inspanningsverplichting afgesproken de reserve voor de decentralisatie volledig in te zetten ten behoeve van Beschermd Thuis.

Verrichting

Op operationeel niveau wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. Doel van dit uitvoeringsplan is onder andere vastlegging van nieuwe initiatieven en concrete acties. Ook de wijze van sturing en monitoring hierop zijn in dit uitvoeringsplan vermeld. Dit met het oog op kwaliteitsoptimalisatie ten aanzien van de geboden ondersteuning.

Dit uitvoeringsplan wordt conform artikel 12, lid 1 ter advisering aan de portefeuillehouders Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland voorgelegd. Na positief advies van de portefeuillehouders wordt dit uitvoeringsplan ter vaststelling aan de colleges van de Maastricht-Heuvelland gemeenten voorgelegd. Tevens wordt het uitvoeringsplan ter informatie aangeboden aan de gemeenteraden van Maastricht-Heuvelland.

Uitvoeringsplan 2026

Bijgaand uitvoeringsplan is onderdeel van het huidige beleidsplan ('Zicht op Thuis Regio Maastricht-Heuvelland 2022-2024'). In 2024 is bestuurlijk besloten het opstellen van een nieuw beleidsplan Zicht op Thuis uit te stellen en het huidige beleidsplan te laten doorlopen tot en met 31 december 2026. Bij dit uitstel is rekening gehouden met het uitstel van de doordecentralisatie en het gegeven dat er nog voldoende zaken zijn die betrekking hebben op het huidige plan waarmee we de komende jaren vooruit kunnen.

Vervolg en (her)nieuw(d) beleid

Naast de afspraak dat we met ingang van 2027 een nieuw beleidsplan Zicht op Thuis hebben, is er een grote noodzaak tot aanscherping en hervorming van het huidige beleid. De houdbaarheid van Beschermd Thuis staat onder grote (financiële) druk. Dit vraagt om dingen structureel anders te gaan vormgeven, afspreken en doen.

Het (her)nieuw(d)e beleid zal hierop focussen en worden vastgelegd in het nieuwe beleidsplan Zicht op Thuis (2027 e.v.).

Onderstaande thema's en acties zullen hierin leidend zijn en in ieder geval een onderdeel worden:

- Wonen Eerst
- Nieuwe aanbesteding Beschermd Thuis
- (Financiële) houdbaarheid Beschermd Thuis

Wat betreft Wonen Eerst zijn in 2025 al een aantal stappen gezet zoals een Inspiratiesessie 'Wonen Eerst' en een eerste verdiepende sessie. Bij deze sessies waren afdelingen sociaal en wonen van de Maastricht-Heuvellandgemeenten, zorgorganisaties, welzijnsorganisaties en woningcorporaties aanwezig en is Wonen Eerst en zijn de mogelijkheden ervan verkend naar voorbeelden uit het land. In 2026 zal hier een vervolg aan worden gegeven. Tevens gaan we in Q1 2026 met betrokken partijen het huidige beleidsplan Zicht op Thuis evalueren. Punten uit de evaluatie nemen we ook mee in het (her)nieuw(d)e beleid.

Verder is tijdens bestuurlijke overleggen Beschermd Thuis gesproken over de onhoudbaarheid van de huidige inrichting van Beschermd Thuis en de beweging naar Wonen Eerst als een mogelijk antwoord op dit vraagstuk.

In deze bestuurlijke overleggen is onder andere afgesproken dat we:

- Wonen Eerst als basis voor het vervolg zien;
- Een verdiepende data-analyse doen inclusief data die nodig is voor de (eventuele) beweging naar Wonen Eerst;
- Een nieuwe aanbesteding Beschermd Thuis wordt vormgeven met Wonen Eerst als basis waarbij een betere aansluiting met ambulante Wmo-ondersteuning (begeleiding) noodzakelijk is; en
- Verder gaan met realiseren van (afspraken met) door- en uitstroomlocaties, ook voor de korte termijn, ten behoeve van (vergroten) uitstroom uit Beschermd Thuis, beperken instroom in Beschermd Thuis en bieden van een passender aanbod.

Het beleidsplan Zicht op Thuis 2027 e.v. zal ter besluitvorming voorgelegd worden aan de Directiegroep Maastricht-Heuvelland, het Portefeuillehouderoverleg Maastricht-Heuvelland, de adviesraden en de colleges en gemeenteraden van Maastricht-Heuvelland.

HOOFDSTUK 2 TOELICHTING BELEIDSPLAN ZICHT OP THUIS EN RESULTATEN UITVOERINGSPLAN 2025

De ambitie van het beleidsplan Zicht op Thuis (hierna: Plan) is om passende huisvesting voor kwetsbare inwoners te organiseren, waarbij “wonen” een plek is met een focus op de kernelementen “zijn, erbij horen, doen en worden”. Deze ambitie is vertaald naar een aantal thema’s en opgenomen in een jaarlijks uitvoeringsplan.

De thema’s van dit uitvoeringsplan zijn:

- (Sturing op) effectieve hulpverlening/ondersteuning
- Toegang
- Preventie
- Kleinschalige woonruimte
- Samenwerking

2.1 Acties en resultaten 2025

De hierboven genoemde thema’s zijn voor 2025 uitgewerkt in een aantal concrete acties. In onderstaande tabel zijn deze acties weergegeven inclusief het in 2025 behaalde resultaat:

Actie	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	Stand van zaken
Formaliseren strategisch partnerschap	X	X	X	X	Afgerond. De raamovereenkomsten zijn afgesloten en van kracht. Samen met de gecontracteerde partijen wordt het partnerschap verder vormgegeven.
Implementatie Kritieke Prestatie-indicatoren (KPI's)	X	X	X	X	Lopende. De KPI's zijn samen met de gecontracteerde partijen in grote lijnen geformuleerd en opgenomen in de begroting. Via de kwartaalgesprekken en via de P&C-cyclus vindt sturing en door ontwikkeling ervan plaats. Tevens vindt samen met de gecontracteerde partijen aanscherping van de KPI's plaats.
Door ontwikkelen dashboard	X	X	X		Afgerond. Het dashboard is ontwikkeld en wordt nu gebruikt als basis voor de sturingsgesprekken. Tevens wordt er gewerkt aan een digitale versie van het dashboard.
Wijziging bekostiging vrouwenopvang					Afgerond. Met ingang van 1 januari 2026 wordt de vrouwenopvang (per die datum genaamd: Veilige opvang) op basis van een inkoopovereenkomst bekostigd.
Reorganiseren toegang MOBW					Is vertraagd vanwege de langere implementatieperiode van de raamovereenkomsten. We stellen deze reorganisatie tevens uit in afwachting van de nieuwe aanbesteding die 1 januari 2028 afgerond moet zijn.
Preventieve aanpak door ontwikkelen	X	X	X	X	Lopende acties zoals vroeg signalering schulden, voorkomen huissuitzettingen en maatjesprojecten, lopen door. In Q2 2025 is de ETHOS-telling uitgevoerd. De resultaten hiervan zullen samen met de resultaten van de preventiescanner dakloosheid worden gebruikt als input voor het nieuwe beleidsplan Zicht op Thuis.
Aanpak personen onbegrepen gedrag	X	X	X	X	Zaken zoals inzet (en doorontwikkeling) wijk-GGD en bemoeizorg, uitvoering Wvggz en uitvoering Verbindingspunt Informatie & Advies (VIA) lopen door. Door ontwikkeling aanpak vindt plaats vanuit commissie Zorg & Veiligheid.
Nazorg (re-integratie) ex-gedetineerden	X	X	X	X	Deels afgerond en deels lopende. Op Zuid-Limburgse schaal is een plan opgeleverd ten behoeve van een zo uniform mogelijke werkwijze nazorg. Het ontwikkelen van de zogenaamde “menukaart” (= koppeling nazorg en Sociaal Domein) is gewijzigd in het aanwijzen van een vast gemeentelijk aanspreekpunt ‘nazorg ex-gedetineerden’ waar de verbinding met het sociaal domein mee gelegd kan worden. Opvolging van gemaakte afspraken en de afgesproken samenwerking wordt gedaan door de werkgroep ‘nazorg’ die eind 2025 is opgericht.
Realiseren omvorming dag- en nachtopvang (DNO)	X	X	X	X	Deels afgerond en deels lopende. De aanwijzing, verwerving en het bouwrijp maken van de grond voor de nieuwe DNO is afgerond. Lopende is een onderzoek naar bouw units. Dit wordt in relatie met andere ontwikkelingen en locaties bekeken.
Realiseren kleinschalige huisvesting en doorstroomwoningen					Deels afgerond en deels lopende. In 2025 is de inrichting van de Skaeve Huse afgerond. Er staan 8 units waarvan er 7 bewoond kunnen worden, 1 unit is voor begeleiding. De overeenkomsten met de zorgpartij en de

				beheerpartij zijn afgesloten en het proces van toegang en monitoring is ingeregeld. In 2026 zal in het verlengde van de waarschijnlijke beweging naar Wonen Eerst en op basis van de resultaten ETHOS-telling vervolgd worden met het realiseren van kleinschalige huisvesting en realiseren van door- en uitstroomeplekken.
--	--	--	--	---

HOOFDSTUK 3 ACTIES EN RESULTATEN 2026

In paragraaf 3.1 en verder wordt, voortbordurend op de tabel in paragraaf 2.1., per thema beschreven welke acties en resultaten we in 2026 gaan inzetten en willen bereiken.¹

3.1 (Sturing op) effectieve hulpverlening/ondersteuning

We hebben de afgelopen periode gezien dat het landschap van Beschermd Thuis (nog steeds) aan veranderingen onderhevig is. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de woningnood, de landelijke opdracht 'Beperken Wlz-instroom', de wachtlijsten ggz etc. zijn (steeds meer) van invloed op Beschermd Thuis. Dit zorgt ervoor dat er geen stabiliteit is wat betreft het aantal inwoners dat binnen Beschermd Thuis ondersteund dient te worden en daarmee de inrichting van het landschap. Zo zien we dat er ten opzichte van het contractueel afgesproken aantal plekken een grotere vraag naar Beschermd thuis is met een hogere bezetting en een wachtlijst tot gevolg. Dit veroorzaakt druk op de gehele keten van Beschermd Thuis. In 2026 gaan we verder met het analyseren van data Beschermd Thuis en het komen tot en realiseren van passende interventies. Te denken valt aan het bevorderen van door- en uitstroom door (aanvullende) inzet op door- en/of uitstroomlocaties. Landelijk zien we steeds meer gemeenten de beweging naar Wonen Eerst maken als antwoord op de (toenemende) dakloosheid en het (toenemende) tekort aan plekken Beschermd Thuis. In 2026 gaan we samen met onze partners, Wonen Eerst in onze regio verder verkennen en uitwerken.

Samen met de gecontracteerde partijen hebben we geconcludeerd dat de huidige raamovereenkomsten onvoldoende houvast bieden voor de toekomst en we vanaf 2028 nieuwe overeenkomsten wensen. In 2026 gaan we daarom de nieuwe aanbesteding (verder) vormgeven. In paragraaf 3.2 wordt dit verder toegelicht.

Uiteraard blijven we, ook in 2026, sturen op de huidige overeenkomsten middels het contractregieteam en gesprekken met de gecontracteerde partijen over onder andere de resultaten.

3.1.1 Kritische prestatie indicatoren Beschermd Thuis

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Door ontwikkelen KPI's			X	X

Een belangrijk onderdeel van de raamovereenkomsten zijn de kritische prestatie indicatoren (KPI's). Onderstaande KPI's zijn opgenomen in de raamovereenkomsten:

	Resultaat	Prestatie indicator
1	Effectievere en efficiëntere zorg	In, door en – uitstroom
		Terugval (binnen 9 maanden)
		Klachten (Incidenten en GGD)
		Doelrealisatie
		Wachttijden
2	Meer zelfregie	Clïenttevredenheid
3	Normaliseren	Verhouding licht vs. zwaar
	Activeren	Dagbesteding/dag invulling i.c.m. een BW-indicatie
4	Meer Integrale samenwerking	Ketenpartnertevredenheid

¹ Leeswijzer tabellen: Indien in elke Q een X staat betreft dit (een) doorlopende ontwikkeling(en), indien enkel in 1 Q een X staat dan betreft dit beoogde realisatie in die Q.

In 2025 is samen met de gecontracteerde partijen een start gemaakt met het concreter uitwerken van deze KPI's. Hierbij is o.a. aandacht voor hoe de KPI's exact gemeten en gemonitord gaan worden. Hiertoe is een werkgroep opgericht. Inzicht in cijfers op gemeenteniveau is hier ook een onderdeel van. In 2026 wordt dit vervolgd.

3.1.2. Monitoring Veilige opvang (opvang na GIA)

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Vormgeven monitoring Veilige opvang				X

De aanbestedingsprocedure is afgerond en met ingang van 1 januari 2026 is er een raamovereenkomst voor de opvang na GIA (Veilige opvang). Na de eerste implementatieperiode zal er in 2026 samen met de gecontracteerde partij vormgegeven worden aan de monitoring.

3.2 Nieuwe aanbesteding Beschermd Thuis

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Aanbesteding Beschermd Thuis	X	X	X	X

In 2026 gaan we de eerste concrete stappen in het aanbestedingstraject "Beschermd Thuis" zetten. Met de gecontracteerde partijen hebben we geconcludeerd dat de huidige raamovereenkomsten onvoldoende houvast bieden voor de toekomst en we vanaf 2028 nieuwe overeenkomsten wensen. In 2026 gaan we met een projectgroep bestaande uit beleidsmedewerkers, een inkoopadviseur, (een) financial(s) en (een) toegangsconsulent(en) de aanbesteding Beschermd Thuis (verder) vormgeven. Vanwege de nu beoogde beweging naar Wonen Eerst is de aansluiting tussen ambulante Wmo-ondersteuning (begeleiding) en Beschermd thuis hierin noodzakelijk. Ook zullen wellicht beleidsmedewerkers van afdeling(en) Wonen en woningcorporaties betrokken worden bij het aanbestedingstraject. Uiteraard zullen voor de benodigde integrale zienswijze eveneens andere disciplines zoals sociale basis, Jeugd en Sociale Zekerheid etc. betrokken worden. Ook zal gekeken worden hoe ervaringsdeskundigheid betrokken kan worden.

3.3 Preventie

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Aanpak dakloosheid				X
Aanpak personen met onbegrepen gedrag	X	X	X	X
Inzet Maatschappelijk Interventieteam	X	X	X	X
Uitrol van de (Integrale) Aanpak Voorkomen Escalatie				X
Vervolg re-integratie ex-gedetineerden ("menukaart")	X	X	X	X

3.3.1. Plan van aanpak dakloosheid

De Maastricht-Heuvelland gemeenten zetten in op vroegtijdige interventies, waardoor dakloosheid en de daarbij vaak benodigde zware voorzieningen voorkomen kunnen worden. De bestaande interventies zullen ook in 2026 voortgezet worden. Denk hierbij aan vroeg signalering van schulden ter voorkoming van

uithuiszettingen, inzet van bemoeizorg, inzet van de wijk-GGD, outreachend veldwerk op straat en diverse maatjesprojecten. Op basis van de resultaten van de ETHOS-telling zullen deze bestaande interventies ook geëvalueerd worden en indien nodig aangepast en/of aangevuld met nieuwe interventies. Deze aanpak zal een onderdeel zijn van het nieuwe beleidsplan Zicht op Thuis. Ook hierin zien wij op dit moment Wonen Eerst als leidend principe.

De resultaten van de eerder uitgevoerde preventiescanner dakloosheid zullen eveneens meegenomen worden in het nieuwe beleidsplan.

3.3.2. Aanpak personen met onbegrepen gedrag

De aanpak personen met onbegrepen gedrag bevat interventies zoals bemoeizorg, de wijk-GGD, het Verbindingspunt Informatie & Advies (hierna: VIA), acute zorg en de uitvoering van de Wvvgz. Ook is er op regionaal niveau een Lerend Netwerk waarin professionals van meer dan 18 organisaties uit de zorg- en/of veiligheidshoek gezamenlijk op (afgeronde) casuïstiek reflecteren. Het doel is leren hoe professionals in de uitvoering te ondersteunen, beleidsprocessen aan te passen en/of samenwerkingsafspraken te wijzigen. Tevens wordt dit netwerk gevoed vanuit de regionaal bestuurlijke commissie Zorg & Veiligheid.

3.3.3. Maatschappelijk Interventieteam (MIT)

Aanvullend aan deze interventies is in juni 2025 het Maatschappelijk Interventieteam (hierna: MIT) gestart. Dit wordt gefinancierd uit rijksmiddelen. Dit MIT is een 7 dagen per week tussen 9:00u en 21:00u inzetbaar voor mensen (18+) met onbegrepen gedrag die acute ondersteuning nodig hebben. Het MIT biedt een passende oplossing door meldingen van de politie over te nemen en direct in te zetten op het ondersteunen van mensen in acute psychosociale nood en (indien van toepassing) zo snel mogelijk toe te leiden naar passende vervolgondersteuning.

3.3.4. Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE)

Verder is in 2025 vanuit de commissie Zorg & Veiligheid een start gemaakt met de uitrol van de (Integrale) Aanpak Voorkomen Escalatie (hierna: AVE) over Zuid-Limburg. Bestuurlijk is positief gereageerd op dit model en ambtelijk is overeenstemming bereikt over de leidende principes, uitgangssituaties en definities van casus- en procesregie. AVE richt zich op huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkomen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie. In 2026 wordt (zoveel mogelijk) lokaal vervolg gegeven aan het vormgeven en implementeren van de AVE.

3.3.5. Vervolg nazorg (re-integratie) ex-gedetineerden

In 2025 is door de projectgroep 're-integratie ex-gedetineerden' op Zuid-Limburgse schaal een plan opgeleverd ten behoeve van een zo uniform mogelijke werkwijze van de nazorg. In dit plan is uitgewerkt wie wanneer welke rol, taak en verantwoordelijkheid heeft. In 2025 is als opvolging de werkgroep 'nazorg' opgericht. Deze werkgroep is een samenvoeging van de projectgroep en de werkgroep 'menukaart' en bestaat uit een afgevaardigde van de PI, de 3 reclasseringsorganisaties, de Zuid-Limburgse Zorg- & Veiligheidshuizen en de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. De werkgroep zal zich bezighouden met het beheren van de samenwerking (sturing op gemaakte afspraken). In plaats van het opzetten van een zgn. menukaart zoals eerder beoogd werd, is afgesproken dat elke gemeente een (of meerdere) aanspreekpunten 'nazorg ex-gedetineerden' heeft die als verbinding naar het sociaal domein fungeert voor de nazorg-coördinator of de reclassering. Indien daaruit signalen naar voren komen die om aanvullende/nieuwe afspraken vragen, dan pakt de werkgroep 'nazorg' deze op.

3.4 Kleinschalige woonruimten

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Realiseren nieuwe DNO (en Social Hostel)	X	X	X	X
Realiseren kleinschalige huisvesting en door- en/of uitstroomwoningen (bijv. trajectwoningen, tijdelijke huisvesting, antikraakvoorzieningen, gemengd wonen, Onder de Pannen, Kamers met Aandacht)	X	X	X	X
Monitoring Housing	X	X	X	X
Door ontwikkeling + monitoring Skills in de stad	X	X	X	X
Spreadingsplan huisvesting				X

In het Plan is het transformeren van de bestaande opvangplekken (Maatschappelijke Opvang, crisisopvang) en de huidige intramurale woonvormen beschreven als belangrijke opgave voor de komende jaren. De focus lag daarbij tot nu toe op het realiseren van (tijdelijke), kleinschalige huisvesting en doorstroomwoningen en de realisatie van een nieuwe dag- en nachtopvang (hierna: DNO). Door ontwikkelingen zoals de toenemende vraag naar Beschermd Thuis, de resultaten van de ETHOS-telling en factoren zoals bruikbaarheid van huidige locaties zijn we hier (deels) anders tegenaan gaan kijken. In lijn met de landelijke tendens neigen we naar Wonen Eerst waarbij de focus primair op (het behouden van of verkrijgen van) een eigen woning ligt. In 2026 zullen we verder gaan met het onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor Wonen Eerst en/of het (tijdelijk) realiseren van doorstroom-/tussenvoorzieningen in aanloop naar Wonen Eerst.

3.4.1. Realiseren ombouw DNO en Social Hostel

De afgelopen periode is gebleken dat zowel de huidige locatie van de DNO alsmede de locatie van de jongerenopvang beperkt tot niet meer bruikbaar zijn. Redenen zijn onder andere benodigd onderhoud aan onder andere sanitair en benodigde verduurzaming. Ook is gebleken dat de beoogde nieuwe locatie voor de DNO vanwege netcongestie slechts beperkte mogelijkheden biedt. In afwachting van de verdere realisatie is gezocht naar een alternatief. Deze is gevonden op de dr. Van Kleefstraat in Maastricht. Ter overbrugging zal de DNO (beoogd vanaf maart/april 2026) tijdelijk verplaatst worden naar deze locatie. Hier zullen geen slaapzalen meer zijn en zal men zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van een eigen slaapkamer. Onderzoek naar alternatieve mogelijkheden voor de jongerenopvang wordt in 2026 voortgezet en zal, indien van toepassing, t.z.t. ter besluitvorming dan wel ter informatie worden voorgelegd.

3.4.2. Realiseren van (tijdelijke), kleinschalige huisvesting en door- en/of uitstroomwoningen.

Het streven naar kleinschalige woonruimten blijkt voor de aanbieder vanwege financiële haalbaarheid in relatie tot de inrichting qua personeel, toezicht en bereikbaarheid in de praktijk vaak neer te komen op het realiseren van kleinschalige woonruimte (eigen zelfstandige wooneenheid per inwoner) in een grootschalige organisatorische context. Daarmee wordt de ambitie van kleinschaligheid wel op inwonerniveau gehaald daar de inwoner immers een zelfstandige wooneenheid heeft i.p.v. een gedeelde groepswoning of afdeling. Maar voor de omgeving blijven de nieuwe voorzieningen grootschalig, zeker als meer aanbieders gebruik maken van hetzelfde complex. Een voorbeeld hiervan is de verhuizing van de Domus van het Leger des Heils en LEVANTOgroep Meerzorg naar klooster Rijckholt. Voor de beweging naar Wonen Eerst die we in 2026 verder onderzoeken en eventueel vormgeven, zal de wens om naar kleinschalige huisvesting en doorstroomwoningen mogelijk veranderen. Dit omdat uitgegaan wordt van een eigen woning als basis. Mogelijk is een ombouw van

(een deel van) de huidige huisvesting binnen Beschermd Thuis naar kleinschalige(re) huisvesting als tussenstap nodig. Te denken valt aan kleinere voorzieningen voor beschermd wonen en/of maatschappelijke opvang en/of het realiseren van traject- en/of doorstroomwoningen. We blijven verder inzetten op het realiseren van (afspraken met) door- en/of uitstroomlocaties ten behoeve van verlichting van de druk binnen Beschermd Thuis.

3.4.3. Sturing op Housing

In 2025 zijn naast het product Housing als duurzame uitstroom uit een Beschermd Thuis-voorziening, de producten Housing First en Housing Justitieel toegevoegd. De voornaamste reden voor het toevoegen van deze producten is het bieden van een meer passende woonplek en meer passende ondersteuning. Daarnaast zien we het als een mogelijkheid om de instroom in Beschermd Thuis te beperken en/of de uitstroom uit Beschermd Thuis te vergroten. Samen met loket Housing zijn ook voor deze producten afspraken gemaakt over de inzet en de opvolging ervan. Deze afspraken zien naast de standaardafspraken zoals het aantal trajecten dat wordt ingezet en de duurzaamheid van de trajecten, op het (financiële) effect van de inzet van deze producten op Beschermd Thuis. Een voorbeeld van deze afspraken is het aantal mensen dat door de inzet van Housing First of Housing Justitieel niet instroomt in een Beschermd Thuis-voorziening en het financiële effect daarvan. In kwartaalgesprekken wordt deze afspraken geëvalueerd, opgevolgd en waar nodig bijgestuurd.

3.4.4. Doorontwikkeling en monitoring Skills in de stad

Het project Skills in de stad is zover afgerond. Het hoofdgebouw is gerenoveerd en verbouwd en alle wooneenheden zijn bewoond. Ook zijn de satelliet-plekken in de stad bewoond. De ondersteuning op de 4 pijlers (Wonen, Werken, Leren, Support) is gerealiseerd. Wat nog ontbreekt is een breder aanbod van de pijler Werken. Vanwege netcongestie kan deze niet gerealiseerd worden op de locatie waar ook het hoofdgebouw ligt. Porthos als uitvoerende partij van Skills zet ook in 2026 in op alternatieven en zodra het mogelijk is worden de werkplekken alsnog gerealiseerd. In 2026 zal tevens de monitoring van Skills verder vormgegeven worden inclusief KPI's en sturingsgesprekken.

3.4.5. Spreidingsplan huisvesting

De mogelijke beweging naar Wonen Eerst zal een (groter) beroep doen op de spreiding van huisvesting. De wet Versterking regie volkshuisvestingen en de daarbij horende urgentieverordening kunnen hieraan bijdragen. Wonen Eerst gaat uit van eerst een woning en deze bij voorkeur in de eigen omgeving van de inwoner. Dit vraagt spreiding van huisvesting over de gehele regio Maastricht-Heuvelland. Eventuele trajectwoningen die kleinschalig en in de buurt zijn, idem. In 2026 zullen we, mede onder de vlag van de beweging naar Wonen Eerst alsmede de wet Versterking regie volkshuisvesting de mogelijkheden hiertoe verder onderzoeken. Een ander aandachtspunt bij het spreiden van voorzieningen is dat door de behoefte bij aanbieders aan panden waarin een grootschalig aanbod kan worden gerealiseerd, de spreiding over de regio niet evenredig is. Gemeenten waarin dit soort panden (kloosters, grote hotels) beschikbaar zijn krijgen daardoor meer dan hun fair share. De komende jaren zal nadrukkelijk ingezet moeten worden op spreiding over alle (regio)gemeenten. Onderdeel hiervan is dat iedere gemeente een eigen route voor woon-zorg-initiatieven heeft en we nu niet in zicht hebben welke initiatieven voor de doelgroep Beschermd Thuis waar worden ingediend en wat de reden is dat deze niet geagendeerd worden voor de initiatieftafel Zicht op Thuis. In 2026 monitoren we het, bij de projectgroep Zicht op Thuis, melden van ingediende initiatieven ten behoeve van de Zicht op Thuis-doelgroep. Dit doen we door dit een vast agendapunt te maken, waarbij elke gemeente voorafgaand aan het projectgroep-overleg lokaal een uitvraag doet over de ingediende initiatieven.

3.5 Samenwerking

2026				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Opstellen financieel ingroei- afbouw model	X	X	X	X
Implementatie klankbordgroepen				X
Aanpassen collegebesluit 'Uitvoering financiële afspraken centrumregeling Beschermd Thuis n.a.v. uitstel doordecentralisatie' (besluit november 2023)		X		

3.5.1. Financieel ingroei-afbouwmodel (inclusief woonplaatsbeginsel)

Het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen betekent dat elke gemeente verantwoordelijk wordt voor Beschermd Wonen voor haar eigen inwoners, ook wanneer die naar een andere gemeente verhuizen omdat daar de beste plek voor herstel is. In lijn met dit woonplaatsbeginsel ligt dat alle gemeenten zelf financieel verantwoordelijk worden voor Beschermd Wonen conform een ingroei- en afbouwmodel. De invoering van de wet Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen en daarmee het nieuwe financiële verdeelmodel zijn in mei 2025 wederom uitgesteld. De aanhoudende onzekerheid over deze doordecentralisatie en het daarmee samenhangende objectieve verdeelmodel zijn voor de VNG aanleiding geweest om, in opdracht van de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs, een onderzoek 'herijking koers MOBW' te doen. Hiertoe zijn gesprekken gevoerd met als centrale vraag "wat doen we als de wet woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen niet wordt ingevoerd?" Hieruit zijn een viertal scenario's naar voren gekomen: niets doen, alleen de inhoudelijke koers bijstellen, alleen het verdeelmodel aanpassen en zowel verdeelmodel aanpassen en inhoudelijke koers bijstellen. Deze scenario's worden in januari 2026 verdiept en zullen daarna ter besluitvorming worden voorgelegd aan de cie. ZJO. Wanneer dit zal zijn is nog niet duidelijk. Op basis van dit besluit gaan wij in 2026 een verdere vertaling maken van de huidige financiële en inhoudelijke afspraken. Ook hierin zal de eventuele beweging naar Wonen Eerst een belangrijke rol spelen.

3.5.2. Deelname klankbordgroepen

In de projectorganisatie zijn twee klankbordgroepen (aanbieders en inwoners/gebruikers) opgenomen. Met de aanbieders vindt afstemming plaats tijdens de leveranciersbijeenkomsten (contractgesprekken). De klankbordgroep met inwoners (gebruikers) heeft nog niet plaatsgevonden. Afsproken is dit op basis van concrete vraagstukken te doen.

3.5.3. Collegebesluit 'Uitvoering financiële afspraken centrumregeling Beschermd Thuis n.a.v. uitstel doordecentralisatie'

Vanwege het besluit om de middelen die gemeenten jaarlijks ontvangen in het accres van het gemeentefonds voor indexatie van de Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang beschikbaar te stellen aan de centrumgemeente conform de huidige centrumregeling Beschermd Thuis, dient het in november 2023 genomen collegebesluit aangepast te worden. Het huidige besluit is namelijk gebaseerd op de situatie dat alleen gemeente Maastricht als centrumgemeente middelen ontvangt en inlegt. Om er zeker van te zijn dat overschotten terugvloeien naar gemeente Maastricht is in het huidige collegebesluit afgesproken dat alle middelen die bij start doordecentralisatie nog in de reserve zitten worden uitgekeerd aan individuele gemeente Maastricht. Daarna beginnen we met een schone lei. Door de inleg van de indexatie van de Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang leggen ook de regiogemeenten in waardoor het eerder genomen besluit moet worden herijkt. De naar aanleiding hiervan te maken afspraken zullen met de projectgroep Zicht op Thuis

worden uitgewerkt en gevat worden in een nieuw collegevoorstel dat in het tweede kwartaal van 2026 zal worden voorgelegd aan alle colleges van gemeenten Maastricht-Heuvelland.

HOOFDSTUK 4 REGIOBEGROTING 2026

4.1 Uitvoeringskosten²

Centrumregeling BT	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Zorg Beschermd Wonen (BW, dagbesteding, pgb, skills in de stad, maatwerk, safehouses).	€ 11.963.646,00	€ 13.157.138,00 (Norm van 95% IUBW)	
Personeel Beschermd Wonen (Beleid, toegang, CTO, ICT, Flexibele schil).	€ 1.007.517,00		
Eigen bijdragen (ZIN)		€ 312.201,00	
Uitstelvervanging Abo.tarief		€ 352.627,00	
Subtotaal BW	€ 12.971.163,00	€ 13.821.966,00	€ 850.803,00
Zorg Maatschappelijke Opvang (MO, crisisopvang, Relim, Humanitas, Skaeve Huse, verwarde personen (VIA), vervolg ETHOS-telling, Housing).	€ 5.304.402,00	€ 3.582.008,00 (Norm van 100% DUMO)	
Investeringskosten PM (Doorontwikkeling/ombouw Dag- en nachtopvang en social hostel).	€ 37.852,00 (Skaeve Huse)		
Personeel Maatschappelijke opvang (Beleid, toegang, CTO, ICT, projectmanagement).	€ 250.069,00		
Plan van aanpak dak- en thuisloosheid		Circa € 514.922,00	
Compensatie DU MO 2026		€ 98.147,00	
Compensatie DU MO 2025		€ 130.861,00	
Subtotaal MO	€ 5.592.323,00	€ 4.325.938,00	€ - 1.266.386,00
Totaal Centrumregeling	€ 18.563.486,00	€ 18.147.904,00	€ - 415.583,00
Reserve Beschermd thuis			
Stand reserve november 2025		€ 3.805.532,37 ³	
Verwachte toekomstige besteding (t.b.v. DNO conform besluit PHO MH januari 2024)		€ 1.010.000,00	
Verwacht resultaat 2026		€ - 415.583,00	
Verwachte ruimte in reserve eind 2026		€ 2.379.949,37	

² Bedragen zijn incl. btw.

³ stand reserve is op basis van begroting, pas na de jaarrekening weten we de werkelijke kosten van 2025, waardoor de beginstand 2026 kan wijzigen.

4.2 Toelichting

4.2.1. Subtotaal MO/BW

De Rijksoverheid heeft in de septembercirculaire van het gemeentefonds 2025 de bedragen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang per regio voor 2026 bekend gemaakt. Conform de centrumregeling: "Beschermd Thuis, Maastricht-Heuvelland, 2022 e.v." is voor Beschermd Wonen 95% van het totale bedrag opgenomen dat beschikbaar is voor de gemeenten Maastricht-Heuvelland. Voor Maatschappelijke Opvang is uitgegaan van 100% van het totale bedrag.

Het grootste deel van de middelen voor Zicht op thuis wordt ingezet voor de inkoop van de zorg. Dat betekent dat deze middelen direct terecht komen bij de inwoners die deze zorg nodig hebben. De tarieven voor de ondersteuning zijn voor de inkoop her berekend door een onafhankelijk bureau en worden elk jaar via de afgesproken systematiek geïndexeerd.

4.2.2 Plan van aanpak Dak en Thuisloosheid.

Het kabinet zet met het nationaal actieplan dakloosheid in op het voorkomen van dakloosheid, om- en afbouw van de Maatschappelijke Opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. Het kabinet stelt daarvoor structureel € 55 miljoen beschikbaar. Duidelijkheid over de hoogte van de extra middelen voor gemeenten komt bij de mei- of september circulaire 2026. Vooralsnog wijst alles erop dat de gereserveerde middelen ook beschikbaar komen en blijven. Op basis van vorig jaar zou dat wederom circa € 514.922,00 zijn voor de regio Maastricht-Heuvelland.

4.2.3 Totaal centrumregeling

Met de verwachte kosten en inkomsten in deze begroting komen we voor 2026 uit op een negatief resultaat, geschat op € - 415.583,00. Dit is echter het resultaat conform de begroting en deze is gebaseerd op de resultaten van de tweede bestuursrapportage 2025. We zien dat de eerder gesignaleerde druk op beschermd Thuis en de verwachte onhoudbare financiële situatie zich in 2025 al uitte in een (bij de bestuursrapportage geprognosticeerd) tekort en dit tekort in 2026 verder oploopt. Daarnaast zien we de druk op Beschermd Thuis aanhouden en zal deze druk de kostenontwikkeling, bij een gelijkblijvende of verergerende situatie (toenemend) (negatief) blijven beïnvloeden. In de eerste bestuursrapportage 2026 zullen we onze begroting wederom herijken en de regio hierover informeren.

Tevens zullen we, mede naar aanleiding van het toevoegen van de indexatie DU MO vanuit de regiogemeenten aan de regiobegroting, nadere afspraken maken over het via de P&C-cyclus informeren van de regio.

4.2.4 Bestemmingsreserve

Zoals afgesproken in de Centrumregeling wordt een eventueel overschot in een bestemmingsreserve gestort en een eventueel tekort aan de reserve onttrokken. Besteding van deze reserve wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk afgestemd in regioverband. De verwachte uitvoeringskosten 2026 dwingen ons om middelen aan de reserve te onttrekken. Voor 2026 wordt dan een eindstand van € 2.379.949,37 verwacht als bestemmingsreserve Beschermd Thuis. Het exacte bedrag zal pas bekend worden bij de jaarrekening (april 2027) en zal sterk afhankelijk zijn van de herijking van de begroting in voorjaar 2026.

Voor de reserve zijn een aantal bestedingsdoelen geoormerkt:

- Bijdrage nieuwe dag en nachtopvang (conform besluit januari 2024)
- dekking hogere zorgkosten

Het huidige financiële beeld laat zien dat de reserve in 2026 nodig is om het tekort te dekken en dat het tekort structureel is als de kosten niet dalen of de inkomsten niet stijgen. Dekking uit de reserve is bij het gelijk blijven van het tekort zoals verwacht in 2026 mogelijk tot en met 2027, hierna niet meer.